

แบบเขียนหลักสูตรต่อเนื่อง
หลักสูตรการทอผ้าฝ้าย จำนวน ๓๖ ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสนม

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงาน และส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนา ๕ ศักยภาพของพื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เทำทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก “ ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถ ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับ ศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง และเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนมีงานทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาค อาเซียนและระดับสากล ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคง ให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ สภาพสังคมในปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรมีน้อยลง จึงมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีความคุ้มค่ายิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการประกอบอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์จากการประกอบอาชีพให้มีความคุ้มค่ายิ่งขึ้น อาชีพการทอผ้าฝ้าย จึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้และการมีงานทำอย่างยั่งยืนของประชาชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา อาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั้งถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม
๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ความเข้าใจ เทคนิคการทอผ้าฝ้าย สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการมดลย การย้อมสี ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๓. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ

๔. เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมการทอผ้าฝ้าย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

๑. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
๓. ควรเป็นผู้มีใจรักในการทอผ้าและมีความอดทน

ระยะเวลา ๓๖ ชั่วโมง

ทฤษฎี ๑๒ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒๔ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย

๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย

๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย

๑.๒.๑ การวางแผนและบริหารจัดการ

๑.๒.๒ แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน

๑.๒.๓ ความต้องการของตลาด

๑.๒.๔ ช่องทางการจัดจำหน่าย

๑.๓ ศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๑ ศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหม

๑.๓.๒ สถานประกอบการเกี่ยวกับการทอผ้า

๑.๓.๓ ร้านค้าหรือตัวแทนในการจำหน่ายผลผลิต

๑.๓.๔ เครือข่ายกลุ่มทอผ้าฝ้าย

๑.๔ การตัดสินใจในการเลือกอาชีพ

๑.๔.๑ ความต้องการของตลาด

๑.๔.๒ สถานประกอบการเครือข่าย กลุ่ม องค์กร ที่ประสบผลสำเร็จ

๒. ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้า

๒.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้า

- ประวัติความเป็นมาวัฒนธรรมการทอผ้าฝ้าย

- กระบวนการและรูปแบบการทอผ้า

- ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้า

๒.๒ การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบ

- ขั้นตอนในการเตรียมด้ายสำหรับการทอผ้าฝ้าย

- การเลือกเส้นด้าย

- วัตถุดิบและส่วนประกอบ

๒.๓ การฟอกด้าย

- วัตถุประสงค์ของการฟอกด้าย

- วิธีและอุปกรณ์ของการฟอกด้าย

- ขั้นตอนการฟอก

- ข้อควรระวังในการฟอกด้าย

๒.๔ การทอผ้าไหม/การแกว่งด้าย

- จุดประสงค์ของการทอผ้าไหม/การแกว่งด้าย

- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการทักไหม/การแกว่งด้าย
- ข้อควรระวังในการทักไหม/การแกว่งด้าย

๒.๕ การเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ด้ายยืน

- ขั้นตอนการเตรียมเส้นด้ายพุ่ง/ยืน
- การออกแบบลวดลาย
- การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

๒.๖ การคันเส้นไหม

- จุดประสงค์ของการคันด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการคันไหม
- ข้อควรระวังในการคันด้าย

๒.๗ การออกแบบลายและการย้อมสีด้าย

- วัสดุอุปกรณ์
- วิธีการมัดลาย/ขั้นตอน/การ

๒.๘ การกรอเส้นไหมยืน/ด้ายพุ่ง

- จุดประสงค์ของการกรอด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธี/ขั้นตอนการกรอด้าย
- ข้อควรระวังในการกรอด้าย

๒.๙ การม้วน/ปั่นไหม

- จุดประสงค์ของการม้วน/ปั่นด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการการม้วน/ปั่นด้าย
- ข้อควรระวังในการการม้วน/ปั่นด้าย

๒.๑๐ การเก็บตะกอ

- จุดประสงค์ของการเก็บถักตะกอ
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธี/ขั้นตอนการเก็บตะกอ
- ข้อควรระวังในการเก็บตะกอ

๒.๑๑ การทอผ้าพื้นเมืองแบบ ๒ เส้น

- ขั้นตอนการทอผ้าพื้นเมืองแบบ ๒ เส้น
- การเตรียมกี่
- การนำ หลอดพุ่งใส่กระสวย
- การเหยียบตะกอ
- การพุ่งกระสวย
- การจัดลวดลายและแต่งริมขอบผ้า
- การกระแทกฟืม
- การชิงหน้าผ้าให้ตึง
- การต่อเส้นไหมยืนและเส้นด้ายพุ่งเมื่อเส้นด้ายขาด

- การปรับและปล่อยเส้นด้ายยืน
- การทอเส้นยืนขณะทอผ้า
- การเก็บกึ่งเมื่อหยุดพักการทอผ้า

๒.๑๒การประยุกต์รูปแบบการขายเป็นผ้าแบบต่างๆที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างหลากหลาย

- การทอผ้าคลุมไหล่
- การทอผ้าพันคอ
- การทอผ้ารูปแบบอื่นๆเช่น ผ้าบุโต๊ะ ผ้ามัดตกแต่งผนัง และอื่นๆ

๓.การบริหารจัดการอาชีพ

๓.๑การบริหารจัดการอาชีพการทอผ้า

- ๓.๑.๑การดูแลรักษาคุณภาพของผ้า
- ๓.๑.๒การลดต้นทุนในการผลิตของผ้า
- ๓.๑.๓การเพิ่มมูลค่าสินค้า
- การออกแบบ
- การประยุกต์ใช้

๓.๒ การจัดการตลาด

- ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ/คู่แข่งทางการตลาด
- ๓.๒.๒ ประชาสัมพันธ์
- ๓.๒.๓ ส่งเสริมการขายและการบริการ
- ๓.๒.๔ การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์

๓.๓ การจัดการความเสี่ยง

- ๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย
- ๓.๓.๒ แก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย

๔.โครงการประกอบอาชีพ

- ๔.๑ ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย
- ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย
- ๔.๓ องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของอาชีพการทอผ้าฝ้าย
- ๔.๔ การเขียนโครงการการทอผ้าฝ้าย
- ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการทอผ้าฝ้าย

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- ๑.ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
- ๒.ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้
- ๓.การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- ๔.แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๕.ทำใบความรู้และใบงาน
- ๖.ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง
- ๗.ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

โครงสร้างหลักสูตร
การทอผ้าฝ้าย
หลักสูตร.....๓๖....ชั่วโมง
แนบท้ายการขอจัดตั้งกลุ่ม บ้านหนองหลัก หมู่ที่ ๖ ตำบลหัวงัว อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑.	ช่องทางการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย	สามารถอธิบายช่องทางการประกอบอาชีพ การทอผ้าฝ้าย	ความสำคัญ ของการ ประกอบอาชีพ การทอผ้าฝ้ายความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย	วิทยากรอธิบายความสำคัญของการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย	๖	
๒.	๒.ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย	สามารถบอกลักษณะของทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย	ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย	วิทยากรอธิบายทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย		๒๔
๓.	๓.การบริหารจัดการอาชีพ	สามารถอธิบายการจัดการอาชีพทอผ้าฝ้ายได้	วิธีการบริหารจัดการอาชีพ การทอผ้าฝ้าย	วิทยากรอธิบายวิธีการบริหารจัดการอาชีพการทอผ้าฝ้าย	๓	
๔.	๔.โครงการประกอบอาชีพทอผ้าฝ้าย	สามารถอธิบาย โครงการประกอบอาชีพ ๑. ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพการทอผ้าฝ้าย ๒. ประโยชน์ ของโครงการประกอบอาชีพ การทอผ้าฝ้าย ๓. องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของอาชีพการทอผ้าฝ้าย ๔. การเขียนโครงการการทอผ้าฝ้าย ๕. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง ของโครงการการทอผ้าฝ้าย	โครงการ ประกอบอาชีพ	วิทยากรอธิบายโครงการประกอบอาชีพการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการทอผ้าฝ้าย	๓	
รวม					๑๒	๒๔

สื่อการเรียนรู้

๑. ศึกษาจากเอกสาร / ใบความรู้
๒. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน / วิทยากร / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับ

ตนเองความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร ๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. วุฒิบัตรออกโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ / เขต
๓. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นในระดับใดระดับหนึ่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการทอผ้าฝ้าย
๒. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
๓. ผู้เรียนสามารถลดต้นทุนในการผลิต และนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ได้อีกเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม